

PRIM'AWLA TAL-QORTI ĊIVILI

IMĦALLEF

ONOR. CHRISTIAN FALZON SCERRI

Seduta ta' nhar it-Tnejn, 6 ta' Marzu, 2023

Rikors Maħluf Nru: 465/2015

MOHAMMED HANIF FIL-KAPAĊITÀ PROFESSJONALI TIEGĦU BĦALA D-DIRETTUR TAS-SOĊJETÀ BL-ISEM AFRICAN EAGLE IMPORT EXPORT LIMITED U B'DIGRIET TAT-18 TA' ĠUNJU, 2021, MOHAMED MASHUD YAHYA DAĦAL FIL-KAWŻA BĦALA ATTUR NOMINE MINFLOK MOHAMMED HANIF

VS.

BANK OF VALLETTA P.L.C.

Il-Qorti:

1. Din hija sentenza finali dwar it-talbiet kollha tal-attur *nomine* sabiex: (i) il-bank konvenut ireġġa' lura d-deċizjoni tiegħu, li permezz tagħha għalaq kont bankarju tal-kumpannija African Eagle Import Export Limited; u (ii) sabiex il-bank iħallsu għad-danni li ġarrab minħabba l-għeluq ta' dan il-kont;

Daħla

2. B'rikors maħluf imressaq fil-**15 ta' Mejju, 2015**, Mohammed Hanif, li dak iż-żmien kien l-attur minflok Mohamed Mashud Yahya, fisser li l-kumpannija African Eagle Import Export Limited kellha liċenzja biex tagħti s-servizzi ta' *money remittance*. Għal dan in-

negozju hija kienet tuża' l-faċilitajiet bankarji tal-bank konvenut. Ġara li fit-2 ta' Diċembru, 2014, Mohammed Hanif irċieva ittra mingħand il-bank konvenut fejn dan għarrfu li kien sejjer itemm ir-relazzjoni bankarja li kellu miegħu billi jagħlaq il-kont bankarju tal-imsemmija kumpannija, b'effett mit-3 ta' Jannar, 2015. Minn hemmhekk, l-attur *nomine* jgħid li pprova jsolvi kull problema li setgħet inqalgħet mal-bank iżda jsostni li huwa ma sabx kooperazzjoni u lanqas ingħata raġuni għad-deċiżjoni li kienet ittiegħdet. L-attur *nomine* saħaq li huwa kien bniedem integru u li qatt ma kien ġie investigat jew ittiegħdu passi kontrih kemm f'Malta u kif ukoll barra minn xtutna. Tenna wkoll li minhabba l-azzjoni li ħa l-bank, huwa kellu jieqaf milli jkompli jagħti s-servizz lill-klijenti tiegħu u b'hekk garrab ħsara kbira li ma tistax tissewwa;

3. Għalhekk, huwa fetaħ din il-kawża fejn talab lil din il-qorti sabiex:

«i. Tiddikjara u Tikkonferma, illi l-Bank of Valletta p.l.c., li jgħib in-numru ta' *registrazzjoni* [sic] naqas serjament fil-konfront ta' Mohammed Hanif, detentur tal-passaport Brittaniku numru 801710082, fil-kapaċità professjonali tiegħu bħala d-Direttur tas-soċjetà bl-isem African Eagle Import Export Limited (C-520026) stante l-fatt illi mingħajr ġustifikazzjoni ċara, diretta u oġġettiva fil-fatt u fid-dritt li tirrendi l-operat ta' Worldwide Money Remittance Services li kien qed joffri regolarment digà l-istess Mohammed Hanif, tramite l-Bank of Valletta stess, u għalaq b'mod definittiv u finali, il-kont bankarju BOV 40019888150 f'isem A.E.I. Export Ltd. li kien intestat għall-iskopijiet speċifiċi ta' dan is-servizz [sic];

ii. Subordinament tordna, sabiex Mohammed Hanif, detentur tal-passaport Brittaniku numru 801710082, fil-kapaċità professjonali tiegħu bħala d-Direttur tas-soċjetà bl-isem ta' African Eagle Import Export Limited (C-520026) jerga' jitqiegħed fi status quo ante, billi terġa' tingħata lilu l-opportunità illi jutilizza tali servizz bl-istess regoli u kundizzjonijiet illi huwa kien igawdi minnhom preċedentement għall-għeluq definittiv u finali ta' dan il-kont bankarju surreferit;

iii. Tillikwida okkorrendo permezz ta' periti nominandi għal dan l-iskop, kull dannu materjali spettanti lilu, stante illi huwa mill-aħħar ta' Marzu 2015, ġie f'pożizzjoni li ma setax ikompli jaqdi l-esiġenzi tal-klijentela tiegħu kif ser jirriżulta ampjament matul dawn il-proċeduri odjerni, b'telf sostanzjali għalih u għar-reputazzjoni tiegħu u tal-kumpannija surreferita, u dan sal-ġurnata li huwa jerga' jiġi reintegrat fil-pożizzjoni li kien jinsab fiha qabel seħħet din l-irregolarità kif spjegat;

iv. Tordna l-ħlas ta' danni hekk likwidat sabiex jingħata lil Mohammed Hanif, detentur tal-passaport Brittaniku numru 801710082, fil-kapaċità professjonali tiegħu bħala d-Direttur tas-soċjetà bl-isem African Eagle Import Export Limited (C-520026), u dan fi żmien qasir u perentorju li din il-Wisq Onorabbli Qorti jogħgobha tipprefiġġi;

Bl-ispejjeż tal-preżenti, bl-imgħaxijiet kummerċjali dekorribbli min-notifika tal-ittra uffiċjali li kopja tagħha qed tiġi annessa ma' dan ir-Rikors promotur, u bl-ingunzjoni tas-soċjetà intimata tramite d-Diretturi u/jew ir-rappreżentanti tagħha.»

4. Il-bank konvenut ippreżenta t-tweġiba maħlufa tiegħu fit-**30 ta' Ġunju, 2015**, u fiha huwa ressaq dawn l-eċċezzjonijiet:

«1. Illi, l-ewwelnett u qabel kollox assolutament mhuwiex minnu illi s-soċjetà eċċipjenti kienet b'xi mod negligenti jew naqset minn xi obbligu versu l-attur;

2. Illi, subordinament u mingħajr ebda preġudizzju, l-esponenti utilizzat id-drittijiet tagħha fil-limiti li tippermettilha l-Liġi u kellha kull dritt illi, fil-kors normali tar-relazzjoni bankarja tagħha mal-istess attriċi hija tagħżel li tittermina l-istess relazzjoni, liema terminazzjoni saret bi preavviż debitu u l-istess attriċi ngħatat estensjoni tat-terminu għat-temm tal-istess relazzjoni;

3. Illi, subordinament u mingħajr ebda preġudizzju, il-konvenuta ma għandha l-ebda obbligu li tibda jew tkompli xi relazzjoni kummerċjali jew kuntrattwali mal-attriċi jew ma' kwalsiasi persuna oħra u għaladarba m'għandhiex tali obbligu, it-terminazzjoni ta' tali relazzjoni ma' tista' qatt tkun ta' kawża għad-danni;

4. Illi, subordinament u mingħajr ebda preġudizzju, l-esponenti kellha r-raġunijiet tagħha għaliex għażlet illi tittermina r-relazzjoni kuntrattwali mal-istess attur;

5. Illi, subordinament u mingħajr ebda preġudizzju, is-soċjetà konvenuta ma kkawżat l-ebda danni lill-attur kif allegat;

6. Illi, subordinament u mingħajr ebda preġudizzju, it-talbiet attriċi huma kollha ġuridikament u fattwalment infondati u l-attur ma għandux dritt jitlob dak li qed jitlob fil-kawża odjerna;

(i) illi, rigward il-fatti imsemmija fil-premessi taċ-ċitazzjoni, dawn għandhom jiġu ppruvati fl-assjem kollu tagħhom mill-attur jekk jippretendi illi huma veritieri;

7. *III, l-esponenti jaf bil-fatti fuq imsemmija, di scenzia [sic] propria.»*

5. B'digriet mogħti waqt is-seduta tat-**18 ta' Ġunju, 2021**, il-qorti awtorizzat it-tibdil fl-okkju tal-kawża sabiex Mohamed Mashud Yahya jidhol fil-kawża bħala attur minflok Mohammed Hanif;
6. Il-partijiet għalqu l-provi kollha tagħhom fis-seduta tat-**3 ta' Ġunju, 2022**;
7. Il-bank konvenut ressaq is-sottomissjonijiet bil-mitkub tiegħu fil-25 ta' Novembru, 2022. Min-naħa l-oħra, għalkemm l-attur *nomine* ngħata tliet xhur żmien biex iressaq in-nota ta' sottomissjonijiet tiegħu, liema żmien ġie imtawwal bi kważi xahrejn oħra fuq talba tiegħu stess, huwa baqa' ma ressaq l-ebda nota;
8. Inżammet seduta fit-**28 ta' Frar, 2023** biex il-partijiet jagħmlu l-aħħar sottomissjonijiet tagħhom bil-fomm u minn hemmhekk il-kawża tħalliet biex tingħata s-sentenza llum;

Fatti

9. Il-kumpannija African Eagle Import Export Limited kienet tmexxi ħanut tal-merċa u kellha kont bankarju miżmum f'ismha mal-bank konvenut. F'Lulju tas-sena 2012 hija daħlet f'kuntratt, li permezz tiegħu setgħet taġixxi bħala agent f'Malta tal-kumpannija Money Remittance Worldwide Ltd fil-qasam tas-servizzi ta' *money remittance* (ara l-kuntratt f'pagni 56 sa 60 tal-atti tal-kawża). Hija bdiet toffri dawn is-servizzi f'Malta f'Jannar tas-sena 2013 (ara l-affidavit ta' Mohamed Mashud Yahya f'pagni 23 sa 25 tal-atti tal-kawża);
10. Għall-għanijiet ta' dan in-negozju ta' *money remittance*, il-kumpannija African Eagle Import Export Limited fetħet kont kurrenti separat mal-bank konvenut, li fih kienu jiġu depożitati l-flus kontanti li l-kumpannija kienet tircievi mingħand terzi (ara l-affidavit ta' Charles Grech Soler f'pagni 728 sa 732 tal-atti tal-kawża);

11. B'ittra tat-**2 ta' Diċembru, 2014**, il-bank konvenut għarraf lill-kumpannija African Eagle Import Export Limited li huwa ma kienx għadu aktar f'qagħda li jipprovdiha s-servizzi bankarji tiegħu u għalhekk kien qiegħed itemm ir-relazzjoni bankarja tiegħu minn magħha b'effett mit-3 ta' Jannar, 2015 (ara l-ittra f'paġna 8 tal-atti tal-kawża);
12. Fit-**18 ta' Diċembru, 2014**, Mohammed Hanif bagħat ittra elettronika lill-bank konvenut fejn huwa għarrfu li ż-żmien li kien ingħata għall-għeluq tal-kont bankarju ma kienx suffiċjenti u għalhekk talbu biex jagħtih tliet xhur żmien qabel jingħalaq għal kolloxx dan il-kont (ara paġna 88 tal-atti tal-kawża);
13. Din it-talba li għamel Hanif jidher li giet milqugħa għaliex fis-**16 ta' Frar, 2015**, il-bank konvenut bagħat ifakkar lil Hanif li l-imsemmi kont bankarju kien sejjer jingħalaq fit-30 ta' Marzu, 2015 (ara l-ittra elettronika f'paġna 89 tal-atti tal-kawża);
14. Fit-**30 ta' Marzu, 2015**, il-kont bankarju msemmi gie magħluq mill-bank konvenut. Il-kontijiet bankarji l-oħra ta' African Eagle Import Export Limited li ma kellhom xejn x'jaqsmu man-negozju ta' *money remittance* baqgħu miftuħin (ara l-ittra elettronika mibgħuta minn Kurt Grixti f'paġna 92 tal-atti tal-kawża);
15. Peress li l-attur *nomine* kien tal-fehma li d-deċiżjoni tal-bank konvenut, li jagħlaq l-imsemmi kont bankarju ma kinitx waħda ġusta, u minħabba wkoll li skontu, l-għeluq ta' dan il-kont bankarju gāblu ħsara kbira, fosthom telf ta' qligħ u ħsara fir-reputazzjoni tiegħu, fil-**15 ta' Mejju, 2015** huwa fetaħ din il-kawża;

Konsiderazzjonijiet

16. Din hija kawża fejn l-attur *nomine* qiegħed ifittex: (i) li jikseb dikjarazzjoni li l-bank konvenut naqas fil-konfront tiegħu meta mingħajr ġustifikazzjoni ċara, diretta u oġġettiva għalaq il-kont bankarju marbut mas-servizz ta' *money remittance* li kienet qiegħda toffri l-kumpannija African Eagle Import Export Limited, li tagħha l-attur huwa direttur; (ii) li l-bank konvenut jiġi mġiegħel jagħti lill-kumpannija African Eagle Import

Export Limited iċ-ċans li terġa' tagħmel użu mis-servizz ta' kont bankarju bl-istess regoli u kundizzjonijiet li kienet tgawdi minnhom qabel il-kont tagħha ġie magħluq; u (iii) li jithallas għad-danni li ġarrab minhabba d-deċiżjoni tal-bank konvenut li jagħlaq il-kont bankarju tal-kumpannija African Eagle Import Export Limited. Skont il-kontabbli Raymond J. Vella, il-kumpannija msemija tilfet qligħ ta' madwar €40,000 kull tliet xhur wara l-għeluq ta' dan il-kont, jiġifieri minn April 2015 'il quddiem (ara l-affidavit tiegħu f'paġna 95 tal-atti tal-kawża). Kemm hu hekk, waqt it-trattazzjoni tal-għeluq li saret waqt is-seduta tat-28 ta' Frar, 2023, l-avukat tal-attur *nomine* ddikjara permezz ta' verbal, li l-attur *nomine* qiegħed jippretendi li bħala kumpens huwa għandu jithallas is-somma ta' €39,066 għal kull tliet xhur minn April 2015 sad-data tas-sentenza. B'hekk jiġi li l-ammont li qiegħed jitlob l-attur *nomine* permezz ta' din il-kawża jlaħhaq il-**€1,239,260.33**;

17. Fuq ix-xaqliba l-oħra, il-bank konvenut jiċċad li huwa għandu jhallas xi danni lill-attur *nomine*. Huwa jilqa' għat-talbiet miġjuba kontra tiegħu billi jgħid: (i) li huwa għamel użu mill-jeddijiet li tagħtih il-liġi biex iġib fi tmiemha r-relazzjoni tiegħu mal-kumpannija li tagħha l-attur huwa direttur; (ii) li huwa kellu r-raġunijiet tiegħu għaliex għalaq il-kont bankarju tal-istess kumpannija; u (iii) li huwa ma qabadx u għalaq il-kont bankarju tal-imsemmija kumpannija mingħajr ma taha avviż minn qabel; anzi ż-żmien għall-għeluq ta' dan il-kont kien ġie mtawwal;
18. Huwa maqbul bejn il-partijiet li l-kont bankarju miżmum mal-bank konvenut f'isem African Eagle Import Export Limited kien wieħed kurrenti. Skont l-**artikolu 264 tal-Kap. 13 tal-Liġijiet ta' Malta**, il-kuntratt ta' kont kurrenti jikkontempla relazzjoni ta' bejn żewġ persuni li bih dawn «*jiftiehm u li r-rimessi ta' xulxin jiġu mniżżlin f'kont bħala partiti ta' dejn u ta' kreditu*», bil-bilanċ jithallas mal-għeluq tal-kont minn min mill-partijiet jirriżulta li hu midjun lejn l-ieħor (ara wkoll s-sentenzi fl-ismijiet **Alexis Vella et noe v. David Jones et** deċiża mill-Qorti tal-Appell fis-27 ta' Jannar, 2006 u **F. Schembri Holdings Limited v. Penza Construction Limited** deċiża mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fil-21 ta' Frar, 2017);

19. Għalhekk m'hemm l-ebda dubju li r-rabta ġuridika bejn il-kumpannija African Eagle Import Export Limited u l-bank konvenut hija waħda ta' sura kuntrattwali. Għalkemm kemm il-liġi u kif ukoll id-duttrina tagħraf ir-rabta legali ta' bejn il-bank u l-klijent bħala waħda ta' debitur u kreditur (ara wkoll **Avukat Grazio Mercieca noe v. Anthony Debono noe et** deċiża mill-Qorti tal-Kummerċ fis-26 ta' Novembru, 1984), ma jistax jitwarrab għalkollox il-fatt li dik ir-rabta tnissel ukoll fiha relazzjoni ta' bejn mandant u mandatarju (ara **Walter George Whicker noe v. Carmelo Caruana noe** deċiża mill-Qorti tal-Appell fit-8 ta' Frar, 1957 u **Ali El-Haddar et nomine v. Lombard Bank Malta plc** deċiża mill-Qorti tal-Appell fit-28 ta' Frar, 2020). Minbarra dan, meta jinfetaħ kont bankarju, jidhru fis-sehħ ukoll regoli marbuta mal-kuntratt ta' depożitu (ara **Avukat Dottor Kevin F. Dingli et noe v. Lombard Bank Malta plc** deċiża mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fis-26 ta' Ġunju, 2014);
20. Stabbilit li r-rabta ta' bejn il-partijiet hija waħda kuntrattwali, il-qorti tista' tgħaddi minnufih għal dak li huwa l-mertu ta' din il-kawża. Il-mistoqsijiet li jeħtieġu li jiġu mwiegħba mill-qorti f'din il-kawża huma dawn: (i) jista' bank, b'deċiżjoni unilaterali tiegħu, jagħlaq kont ta' klijent tiegħu?; u (ii) jekk it-tweġiba għall-ewwel mistoqsija hija fl-affermattiv, taht liema ċirkostanzi jista' bank jagħmel deċiżjoni bħal din? Dan il-punt ta' dritt li ġie mqajjem mill-attur *nomine* f'din il-kawża huwa wieħed x'aktarx ġdid għall-qorti tagħna. Għalhekk, fin-nuqqas ta' ġurisprudenza Maltija dwar dan il-punt, din il-qorti sejra tkun qiegħda tislet xi prinċipji li ġew stabbiliti minn qorti ta' ġurisdizzjonijiet oħra;
21. Mill-firxa ta' sentenzi li rnexxielha tikseb din il-qorti, jidher li l-pożizzjoni legali m'haddna mill-qorti ta' diversi ġurisdizzjonijiet, fosthom l-Ingilterra, New Zealand u l-Afrika t'Isfel, hija waħda li tixxiebaħ ferm, viz. li d-diskrezzjoni mogħtija lill-banek li jtemmu r-relazzjoni bankarja li jkollhom mal-klijenti tagħhom mhijiex waħda li tista' tiġi mwarrba jew imxejna kif ġieb u laħaq;
22. Kemm hu hekk, fis-sentenza fl-ismijiet **N v. The Royal Bank of Scotland plc**, li ġiet mogħtija, mill-*High Court of Justice, The Business and Property Courts of England &*

Wales, Commercial Court fit-8 ta' Lulju, 2019, id-deċiżjoni tal-bank li jtemm hesrem, u mingħajr l-għotja ta' avviż minn qabel, ir-relazzjoni bankarja li huwa kellu ma' klijent tiegħu minħabba sospett li l-istess klijent kien qiegħed iżomm rikavat mill-kriminalità fil-kontijiet bankarji tiegħu, ġiet ikkonfermata bħala waħda tajba mill-qorti Ingliża. F'dan il-każ dik il-qorti kienet tal-fehma li kien hemm ċirkostanzi eċċezzjonali biex il-bank seta' jieħu deċiżjoni bħal din għaliex il-kontijiet li ġew iffriżati kienu miżmuma f'isem klijenti li kienu qegħdin jiġu suspettati li wettqu r-reat ta' frodi fil-qasam tal-investimenti. B'hekk, dik il-qorti rraġunat li d-deċiżjoni tal-bank kienet waħda raġonevoli, legalment korretta, prudenti u kif ukoll proporzjonata għaliex: (i) il-bank kien ħa qies tal-impatt li d-deċiżjoni tiegħu seta' jkollha fuq il-klijent; (ii) il-klijent ma kienx preparat biżżejjed biex jilqa' għar-reat ta' ħasil ta' flus; u (iii) l-interess pubbliku li r-reat ta' ħasil tal-flus jiġi mxekkel u li l-vittmi ta' reati jiġu mħarsa għandu jirbaħ fuq l-interessi u r-reputazzjoni tal-klijent;

23. B'mod speċifiku dwar in-negozji ta' *money remittance*, ġie miżmum ukoll fil-ġurisprudenza barranija, li mhux kull negozju bħal dan għandu awtomatikament jitqies li jkun jinvolvi attivitajiet ta' riskju għoli f'dak li għandu x'jaqsam ma' ħarsien tal-liġijiet kontra l-ħasil tal-flus, u li kull każ irid jiġi mistħarregħ għalih waħdu u skont il-mertu tiegħu. Madankollu, bħala prinċipju huwa magħruf ukoll li kull bank individwali huwa fl-aħjar qagħda li jistħarregħ l-attivitajiet tal-klijenti tiegħu fid-dawl tal-obbligi li l-liġijiet kontra l-ħasil tal-flus jimponu fuq il-banek. Sewwasew, f'każ fejn bank fl-Afrika t'Isfel kien iddeċieda li jagħlaq kont ta' klijent tiegħu (liema klijent kellu negozju li kien jinvolvi attivitajiet ta' riksju għoli) minħabba l-biża' li ssir ħsara lir-reputazzjoni tiegħu, il-qorti dehrilha li ma jkunx xieraq li hija tindahal fid-deċiżjoni li ħa l-bank għaliex din id-deċiżjoni kienet, mad-daqqa t'għajn, waħda raġonevoli u proporzjonata (ara s-sentenza fl-ismijiet **Brendenkamp and Others v. Standard Bank of SA Ltd** deċiża mill-Qorti Suprema tal-Appell tal-Afrika t'Isfel fis-27 ta' Mejju, 2010);

24. Tassew, huwa mħolli f'idejn il-banek li jiddeterminaw jekk l-attivitajiet tal-klijenti tagħhom jaqgħux fil-limiti tar-riskju li l-bank ikun komdu bihom f'dak li għandu x'jaqsam ma' miżuri kontra l-ħasil tal-flus. F'każ li r-riskju li jġib miegħu negozju ta' *money remittance* jkun ogħla minn dak li bank ikun jiflaħ jassumi, il-bank għandu juża' l-

prudenza meħtieġa billi jirrifjuta li jagħti s-servizzi tiegħu (ara s-sentenza fl-ismijiet ***The Ink Patch Money Transfer Limited v. The Reserve Bank of New Zealand*** deċiża mill-*High Court of New Zealand, Wellington Registry* fit-8 ta' Ġunju, 2022);

25. Hekk ukoll, f'sentenza oħra ġie miżmum, li jekk l-ispejjeż biex issir superviżjoni tal-miżuri kontra l-ħasil tal-flus li jkunu qegħdin jiġu mħaddma minn klijent ikunu aktar onerużi, meta mqabbla mal-qliġ li l-bank ikun qiegħed jagħmel mill-miżati mħallsa lill-minn dak il-klijent, il-bank ikollu raġuni tajba biex itemm ir-relazzjoni tiegħu mal-klijent. F'każ bħal dak il-bank ma jkollu l-ebda obbligu li jzomm il-kontijiet bankarji tal-klijenti tiegħu miftuħin u għalhekk ma jistax jitqanqal xi dubju dwar id-deċiżjoni tiegħu li jtemm ir-relazzjoni bankarja (ara ***Hlongwane and Others v. Absa Bank Limited and Another*** deċiża mill-*High Court of South Africa, Gauteng High Court Division, Pretoria* fl-10 ta' Novembru, 2016);
26. B'żieda ma' dan, f'każ partikolari fejn bank kien ħa deċiżjoni li, mingħajr ebda avviż minn qabel jew ġustifikazzjoni, jiffriża kont bankarju ta' klijent minħabba suspett li dak il-kont kien laqa' fih rikavat mill-kriminalità, il-qorti Ingliża sabet li hija ma segħetx tilqa' t-talba tal-klijent biex il-bank jiġi mgiegħel jhaddem il-kont bankarju mill-ġdid skont l-istruzzjonijiet tiegħu. Imħabbat b'ċirkostanza bħal dik, fid-dawl tas-suspetti li nibtulu, u b'ħarsien tal-*Proceeds of Crime Act* applikabbli fir-Renju Unit, il-bank kellu l-obbligu li jirrapporta s-suspetti tiegħu lill-awtoritajiet rilevanti, u ma jhallix li jitwettqu transazzjonijiet permezz ta' dak il-kont bankarju għal terminu ta' żmien partikolari. Tassew, li kieku l-qorti laqgħet it-talbiet tal-klijent u ordnat lill-bank biex huwa jhallih ikompli jhaddem il-kont bankarju tiegħu, hija kienet effettivament, tkun qiegħda tordna lill-bank biex iwettaq reat;
27. Minbarra dan, il-qorti sabet ukoll li l-bank mexxa tajjeb meta qagħad lura milli jagħti lill-klijent ir-raġunijiet wara d-deċiżjoni tiegħu għaliex il-liġi kontra l-ħasil tal-flus tipprekludi lill-bank milli jixkef xi tagħrif li jista' jkun ta' xkiel għal investigazzjoni li setgħet tinbeda jew tkun għaddejja dwar il-klijent. B'hekk, il-qorti ma setgħetx tilqa' t-talba tal-klijent biex jingħata ġustifikazzjoni għall-iffriżar tal-kont bankarju tiegħu. Fuq kollox, il-qorti osservat

li matul is-smiġ tal-kawża, il-klijent kien imexxielu jsir jaf x'kienet ir-raġuni wara d-deċiżjoni tal-bank. B'hekk, għalkemm il-qorti kienet x'aktarx simpatetika mal-klijent minhabba d-danni li ġarrab b'riżultat tad-deċiżjoni li ħa l-bank, u minkejja li quddiemha ma kienet ingabet l-ebda prova li kienu daħlu flejjes li ġejjin mill-kriminalità fl-imsemmi kont bankarju tal-klijent, fid-dawl tar-raġunijiet imsemmija, b'mod partikolari s-suspett li kellu l-bank (liema suspett fl-ebda waqt tal-kawża ma ntwera li ma kienx raġonevoli), il-qorti ma sabet l-ebda raġuni għaliex hija kellha twaqqa' jew tibdel id-deċiżjoni li kien ħa l-bank (ara ***Squirrel Ltd v. National Westminster Bank plc and HM Customs and Excise*** deċiża mill-*High Court of Justice, Chancery Division* tar-Renju Unit fit-22 ta' April, 2005);

28. Fl-istess waqt, minkejja s-sentenzi hawn fuq imsemmija jagħtuk x'tifhem li bank jista' jaqbad u jagħlaq il-kont tal-klijent tiegħu mingħajr ebda pre-avviż f'ċikostanzi meqjusa bħala eċċezzjonali, huwa miżmum ukoll li bħala regola ġenerali bank għandu jagħti lill-klijenti tiegħu avviż suffiċjenti qabel jgħaddi biex jagħlqilhom il-kont, b'tali mod u manjiera li huma jkollhom żmien biżżejjed biex jagħmlu l-arranġamenti meħtieġa (ara ***National Commercial Bank Jamaica Ltd v. Olint Corp Ltd*** deċiża mill-*Privy Council* tal-Ġamajka fit-28 ta' April, 2009 u l-ktieb ***Principles of Banking Law***, miktub minn ***Ross Cranston et***, it-tielet edizzjoni, ippubblikat fl-2017 mill-*Oxford University Press*, f'pagna 223);
29. Għalhekk il-qorti sejra tistħarreg jekk il-bank konvenut mexiex b'mod xieraq meta huwa ddeċieda li jagħlaq il-kont bankarju miżmum miegħu fisem African Eagle Import Export Limited billi tħaddem il-prinċipji hawn fuq miġbura għall-każ li għandha quddiemha;
30. Mill-provi jirriżulta li b'ittra tat-2 ta' Diċembru, 2014, il-bank konvenut għarraf lill-kumpannija hawn fuq imsemmija li huwa kien sejjer itemm ir-relazzjoni bankarja li kellu magħha b'effett mit-3 ta' Jannar, 2015 (ara pagna 8 tal-atti tal-kawża). Izda wara li Mohammed Hanif baġhat lura lill-bank fejn ilmenta li d-data hawn fuq imsemmija kienet fil-qrib wisq u talbu massimu ta' tliet xhur żmien biex jingħalaq il-kont bankarju (ara l-ittra elettronika f'pagna 88 tal-atti tal-kawża), il-bank irreveda d-deċiżjoni tiegħu u

minflok għażel li jagħlaq dan il-kont fit-30 ta' Marzu, 2015 (ara l-affidavit ta' Mohammed Hanif f'pagani 29 sa 34 tal-atti tal-kawża, il-korrispondenza f'pagna 89 tal-atti tal-kawża, ix-xiehda ta' Raymond J. Vella f'pagani 486 sa 492 tal-atti tal-kawża u l-affidavit ta' Charles Grech Soler f'pagani 729 sa 732 tal-atti tal-kawża). Dan ifisser li African Eagle Import Export Limited kellha kważi erba' xhur żmien, jiġifieri ftit aktar miż-żmien ta' tliet xhur li ġie mitlub minnha, biex tagħmel l-arranġamenti meħtieġa u tfittex bank ieħor li kien lest li jagħtiha s-servizzi tiegħu. Jiġi b'hekk, li hija ma tistax tilmenta li l-avviż li ngħatalha mill-bank konvenut qabel ġie magħluq il-kont ma kienx wieħed suffiċjenti;

31. Skont it-termini u l-kundizzjonijiet applikabbli għall-kontijiet kurrenti miżmuma mal-bank konvenut bejn is-26 ta' April, 2011 u s-7 ta' April, 2015 (ara l-affidavit ta' Ian Messina f'pagna 663 tal-atti tal-kawża u t-termini u kundizzjonijiet f'pagani 664 sa 678 tal-atti tal-kawża), il-bank konvenut kellu d-dritt li: (a) jagħlaq il-kont u jtemm il-kuntratt billi jagħti avviż ta' xahrejn lill-klijent jew avviż iqsar minn hekk, skont kif inhuwa permissibbli fil-liġi; iżda żamm ukoll id-dritt li jagħmel dan mingħajr avviż jekk kemm-il darba huwa jkollu raġuni tajba biex jimxi b'dan il-mod (ara klawnsola 15 tat-termini u kundizzjonijiet); u (b) jagħlaq il-kont għal kwalunkwe raġuni mħollija fid-diskrezzjoni tiegħu billi jagħti avviż ta' xahrejn lill-klijent jew avviż iqsar minn hekk, skont kif inhuwa permissibbli fil-liġi (ara klawnsola 26 tat-termini u kundizzjonijiet);
32. Kif rajna aktar 'il fuq, l-avviż li ngħata mill-bank konvenut lill-attur *nomine* dwar l-għeluq tal-kont bankarju kien itwal minn dak ta' xahrejn u għalhekk huwa ċar li l-bank konvenut mexxa skrupolożament mat-termini u kundizzjonijiet hawn fuq imsemmija;
33. Fuq kollox, ladarba ġie stabbilit li r-relazzjoni ta' bejn African Eagle Import Export Limited u l-bank konvenut kienet ukoll waħda ta' bejn mandant u mandatarju, il-qorti tqis li skont l-**artikoli 1886(1)(e) u 1889(1) tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta**, il-bank konvenut, bħala mandatarju, kellu kull dritt li jtemm il-mandat mogħti lilu u jirrinunzja għalih billi jgħarraf b'din ir-rinunzja lill-mandant, jiġifieri lil African Eagle Import Export Limited;

34. Madankollu, minhabba li skont l-**artikolu 1889(2) tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta**, il-mandantarju jista' jiġi mitlub iħallas għall-ħsarat li jkun ġarrab il-mandant bħala konsegwenza ta' dik ir-rinunzja, din il-qorti jeħtiġilha tistħarreġ jekk il-bank konvenut kellux raġuni tajba biex jiddeċiedi li jtemm il-mandat billi jagħlaq il-kont bankarju miżmum f'isem African Eagle Import Export Limited;
35. Mill-provi li għandha quddiemha, il-qorti jirriżultalha li l-kumpannija hawn fuq imsemmija kellha l-awtorizzazzjoni biex tagħti s-servizzi tagħha bħala agent ta' istituzzjoni ta' pagamenti mwaqqfa fir-Renju Unit. Kemm hu hekk, il-*Financial Conduct Authority* fir-Renju Unit kienet bagħtet konferma lill-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta li bejn is-snin 2012 u 2015, il-kumpannija msemmija setgħet taġixxi bħala agent f'Malta fil-qasam tas-servizzi ta' *money remittance* (ara x-xiehda ta' Cynthia Debono Mizzi f'paġni 286 sa 291 tal-atti tal-kawża u l-avviż misjub f'paġna 295 tal-atti tal-kawża);
36. Skont Mohammed Hanif, xogħol African Eagle Import Export Limited kien li tirċievi flus kontanti mingħand il-klijenti tagħha u mbagħad tibgħathom lil Money Remittance World Wide Limited fir-Renju Unit sabiex dawn imbagħad jintbagħtu lill-benefiċċjarji f'pajjiżi oħra (ara x-xiehda ta' Mohammed Hanif f'paġni 127 sa 143 tal-atti tal-kawża). Hekk ukoll skont Hanif, African Eagle Import Export Limited ma kinitx tirċievi flus kontanti li jammontaw għal aktar minn €1,800 kull xahar mingħand l-istess persuna. Kompla jgħid li għal dan il-għan hija kellha sistema kompjuterizzata li ma kinitx tħalli lil dak li jkun jibgħat aktar minn €1,800 kull xahar minn Malta (ara l-affidavit ta' Mohammed Hanif f'paġni 29 sa 34 tal-atti tal-kawża u l-ittra elettronika tas-16 ta' Diċembru, 2014 f'paġna 86 tal-atti tal-kawża). Minbarra dan, skont Hanif, għal għanijiet ta' diligenza dovuta, il-kumpannija kienet iżzomm kopja tad-dokument ta' identifikazzjoni ta' kull persuna li kienet tuża s-servizzi tagħha biex tibgħat flejjes barra minn Malta (ara x-xiehda ta' Mohammed Hanif f'paġni 270 sa 281 tal-atti tal-kawża);
37. Min-naħa l-oħra, l-institut tal-bank konvenut, Charles Grech Soler, fisser li f'April 2011 il-bank konvenut fetaħ kont kurrenti separat lill-kumpannija African Eagle Import Export Limited sabiex dan jintuża għan-negozju ta' *money remittance* li hija kienet qiegħda

tmexxi. Dan ifisser li l-flus li kienet qiegħda tirċievi din il-kumpannija mingħand terzi u li mbagħad kienu qegħdin jintbagħtu barra minn Malta kienu lkoll jgħaddu mill-kont miftuħ f'isem din il-kumpannija, li kien miżmum mal-bank konvenut. Wara xi żmien, minn investigazzjonijiet li wettaq, il-bank konvenut intebaħ li l-imsemmija kumpannija ma kinitx qiegħda żżomm evidenza dwar ir-raġuni wara l-flejjes li kienu qegħdin jintbagħtu barra minn Malta. Il-bank konvenut kien irriżultalu wkoll li ħafna mill-flejjes li kienet qiegħda tirċievi African Eagle Import Export Limited, kienu ġejjin mingħand persuni li joriġinaw minn ġurisdizzjonijiet li mhumie x ta' fama tajba;

38. Minħabba f'hekk, African Eagle Import Export Limited intalbet mill-bank konvenut sabiex hija tipprovdi dettalji tal-proċeduri interni ta' diliġenza dovuta li hija kienet qiegħda twettaq dwar il-klijenti tagħha. Wara li l-bank konvenut s'tharreġ dawn il-proċeduri huwa rriżultalu li dawn ma kinux jissodisfaw il-livell li huwa kien jippretendi, tant li skont il-bank, din il-kumpannija ma kellha l-ebda mezz biex tindokra l-volum ta' transazzjonijiet magħmula minn kull klijent. Biex titfa' l-melħ fuq il-ġerħa, dejjem skont il-bank, meta dan staqsa lill-attur dwar kif il-kumpannija kienet qiegħda tiżgura li kull klijent individwali ma kienx qiegħed jibgħat aktar mil-limitu ta' €1,800 kull xahar barra minn Malta, dan wieġeb li l-kumpannija kienet tiċċekkja dan mis-sistema tas-CCTV li kellha nstallata. Hekk ukoll meta l-bank konvenut wettaq spezzjoni fuq il-post minn fejn din il-kumpannija kienet qiegħda tmexxi n-negozju tagħha, huwa sab li l-informazzjoni miġbura minnha dwar il-klijenti tagħha kellha ħafna nuqqasijiet u kultant kienet ukoll żbaljata;

39. Barra minn hekk, il-bank wiżen sew ukoll il-fatt li :

- i. kien diffiċli li ssir sorveljanza regolatorja fuq il-bank konvenut mir-regolatur lokali;
- ii. id-diliġenza dovuta (*due diligence*) li l-kumpannija kienet qiegħda twettaq fuq il-klijent tagħha ma kinitx waħda ta' livell sodisfaċenti għall-bank;

- iii. il-flus li kienu qegħdin jiġu depożitati ma' African Eagle Import Export Limited kienu kull ma jmur qegħdin jiżdiedu mingħajr ma kien qiegħed jiġi determinat b'mod ċar l-għejjun tagħhom. Dan il-fattur kien wieħed mill-aktar inkwetanti għall-bank minħabba l-kunċett magħruf bħala *smurfing*, jiġifieri meta somma flus li tkun ġejja mill-kriminalità tinqasam f'ħafna somom iżgħar bejn diversi persuni li mbagħad jiddepożitaw dawn il-flus taħt isimhom bil-għan li l-istess flus jiġi «maħsulin» mingħajr ma jinbet xi suspett dwarhom. Ladarba African Eagle Import Export Limited ma kinitx tistaqsi minn fejn kienu ġejjin il-flus li kienu jgħaddulha l-klijenti tagħha, kien inutili li hija kienet timponi limitu ta' €1,800 f'depożiti kull xahar fuq kull klijent li kellha għaliex dawn l-€1,800 setgħu jkunu jagħmlu parti minn somma ferm akbar li tkun ġejja mingħand l-istess persuna, li isimha jibqa' ma jidhirx u li tista' wkoll tkun sanzjonata; u
- iv. il-klijenti tal-kumpannija, li kienu qegħdin jibagħtu l-flus barra minn Malta, kienu ġejjin minn ġurisdizzjonijiet li mhumix ta' fama tajba u għalhekk kien jeħtieġ li ssirihom diliġenza dovuta aktar imsaħħa – ħaġa li ma kinitx qiegħda ssir mill-kumpannija African Eagle Import Export Limited;
40. Dan kollu xejn ma kien aċċettabbli għall-bank konvenut għaliex fil-fehma tiegħu, il-proċeduri interni m'ħaddma mill-kumpannija African Eagle Import Export Limited sabiex hija tilqa' għar-reat ta' ħasil ta' flus kienu x'aktarx zoppi, u b'hekk dawn kienu qegħdin jifgħu riskju żejjed fuqu. Minħabba f'hekk huwa ddeċieda li jtemm ir-relazzjoni tiegħu mal-kumpannija fir-rigward ta' dan il-kont partikolari (ara l-affidavit ta' Silvio Chetcuti f'paġni 125 u 126 tal-atti tal-kawża, l-affidavit ta' Charles Grech Soler f'paġna 728 sa 732 tal-atti tal-kawża, ix-xiehda ta' Charles Grech Soler f'paġni 740 sa 753 tal-atti tal-kawża u x-xiehda ta' Silvio Chetcuti f'paġni 754 sa 765 u f'paġni 768 sa 774 tal-atti tal-kawża);
41. Il-qorti tqis li l-bank konvenut kellu d-dmir li jiżgura li fin-negozju tagħha ta' *money remitter*, il-klijenta tiegħu, jiġifieri African Eagle Import Export Limited, kienet qiegħda twettaq transazzjonijiet li kienu jaqgħu fil-profil tar-riskju tiegħu. Skont l-aġent direttur

tal-Korp għall-Analisi ta' Informazzjoni Finanzjarja, Alfred Żammit, huwa f'idejn il-bank li jagħżel x'tagħrif għandu jitlob mingħand il-klijenti tiegħu u li bih huwa jkun sodisfatt li fil-kontijiet miżmuma għandu ma jkunx diegħel rikavat mill-kriminalità (ara x-xieħda ta' Alfred Żammit f'paġni 328 sa 337 tal-atti tal-kawża u l-prinċipji stabbiliti fis-sentenza fl-ismijiet ***The Ink Patch Money Transfer Limited v. The Reserve Bank of New Zealand***, aktar 'il fuq imsemmija);

42. Tassew, bank li jkun qiegħed iżomm miftuħ għandu kont f'isem negozju ta' *money remittance* irid joqgħod b'seba' għajnejh li l-flus li jidhlu f'dan il-kont ma jkunx ġejjin minn xi reat. Wiegħed ma jridx jinsa li l-flus kontanti li jkun qiegħed jirċievi negozju bħal dan jaqgħu direttament fil-**paragrafi (b) u (ċ)** tat-tifsira ta' proprjetà li tista' tiġi konvertita, trasferita jew miżmuma għall-għanijiet ta' haħil ta' flus, kif misjuba fl-**artikolu 2 tal-Kap. 373 tal-Liġijiet ta' Malta**;
43. Għalhekk f'każ bħal dan, il-bank għandu l-obbligu li jiżgura, li kemm hu u kif ukoll il-klijent tiegħu li jkun qiegħed imexxi n-negozju ta' *money remittance*, iwettqu id-diligenza dovuta meħtieġa, billi jitolbu u jivverifikaw l-identità tal-klijenti u tas-sidien benefiċċjarji li jkun qegħdin jagħmlu u jirċievu d-depożiti. Minbarra dan, bank għandu wkoll id-dmir li jwettaq indokrar kontinwu tar-relazzjoni kummerċjali mal-klijent tiegħu. Dan l-indokrar għandu jsir billi jsir għarbiel tal-operazzjonijiet li jitwettqu fil-kors tar-relazzjoni biex jiġi żgurat li dawn l-operazzjonijiet ikunu konsistenti mal-għarfien li bank ikollu tal-klijent tiegħu u tal-profil kummerċjali u tar-riskju tiegħu, inkluż billi meta jkun meħtieġ, jintalab is-sors tal-fondi (ara dawn l-obbligi kif inhuma riflessi fil-liġi lllum il-ġurnata, *viz. ir-regolament 7 tal-Leġislazzjoni Sussidjarja 373.01* u kif ukoll ix-xieħda ta' Alfred Żammit f'paġni 328 sa 337 tal-atti tal-kawża);
44. Dan ifisser li bank għandu kull dritt li huwa jitlob mingħand il-klijent tiegħu s-sors ta' minn fejn huma ġejjin il-flus li jiġu depożitati fil-kontijiet miżmuma minnu. F'dan il-każ, il-kumpannija African Eagle Import Export Limited kellha d-dmir li tiżgura li s-sors minn fejn il-klijenti tagħha kienu qegħdin jiksbu l-flus kontanti li jiddepożitaw magħha, kien wiegħed leġittimu. Din il-kumpannija setgħet imqar titlob lill-klijenti tagħha biex

jipprovdulha l-kuntratt ta' impjieg tagħhom sabiex hija tkun tista' tiżgura li l-ammonti ta' flus kontanti depożitati minnhom ikunu jagħmlu sens, meta mqabbla mal-qliġ li l-istess klijenti kienu qegħdin jagħmlu kull xahar. Madankollu, huwa evidenti li din il-kumpannija ma kienet qiegħda tagħmel xejn minn dan, bi ksur ċar tal-obbligi regolatorji tagħha u b'riskju ta' ħsara kbira lill-bank konvenut;

45. Skont il-bank konvenut, meta huwa kien qiegħed iwettaq għarbiel tal-proċeduri ta' diliġenza dovuta mħaddma mill-kumpannija African Eagle Import Export Limited, huwa kien talabha biex tipprovdilu s-sors tal-flejjes li kienu qegħdin jiġu depożitati għandu, iżda din ma kinitx f'qagħda li tgħaddilu dan it-tagħrif (ara l-affidavit ta' Silvio Chetcuti f'paġni 125 u 126 tal-atti tal-kawża). Kemm hu hekk, għalkemm matul is-smiġħ ta' din il-kawża, Mohammed Hanif obbliga ruħu li jġib it-tagħrif li kien qiegħed jitlob il-bank, fosthom dwar is-sors tal-flejjes u dwar min kienu l-benefiċċjarji tal-flus (ara x-xiehda ta' Mohammed Hanif f'paġna 145 sa 160 tal-atti tal-kawża u t-tagħrif mitlub mill-bank f'paġni 257 sa 269 tal-atti tal-kawża), aktar tard huwa stqarr li t-tagħrif li kellu kien biss dwar min kien qiegħed jiddepożita l-flus u d-dokument ta' identità ta' dawn il-persuni (ara x-xiehda ta' Mohammed Hanif f'paġni 270 sa 281 tal-atti tal-kawża). Dan kollu juri li African Eagle Import Export Limited kienet qiegħda tonqos fi dmirijietha bħala persuna suġġetta. Dawn l-obbligi llum huma riflessi fil-liġi u jinsabu mfissra fir-regolament 2 tal-Leġislazzjoni Sussidjarja 373.01;

46. Fuq kollox, il-qorti jirriżultalha li l-klijenti ta' din il-kumpannija, li kienu qegħdin jibagħtu l-flus barra minn Malta, tabilhaqq kienu ġejjin minn ġurisdizzjonijiet li mhum iex ta' fama tajba. Kemm hu hekk, kien Mohammed Hanif stess li stqarr li ħafna mill-flus li għaddew fil-kont bankarju miftuħ f'isem African Eagle Import Export Limited kienu ġejjin minn persuni li huma mill-Filippini u minn pajjiżi oħra fl-Afrika (ara x-xiehda ta' Mohammed Hanif f'paġni 145 sa 160 tal-atti tal-kawża). Issa, tiftixa fuq is-sit elettroniku tal-*Financial Action Task Force* turik li l-Filippini, flimkien ma' numru ta' pajjiżi oħra fl-Afrika, huma wħud mill-pajjiżi li ilhom sa mis-sena 2010 meqjusa bħala ta' riskju għas-sistema finanzjarja internazzjonali;

47. Għalhekk f'dan il-każ, ladarba l-kumpannija African Eagle Import Export Limited ma kinitx qiegħda twettaq miżuri addizzjonali ta' diliġenza dovuta dwar il-klijenti tagħha, u b'hekk kienet qiegħda tpoġġi lill-bank konvenut f'riskju serju li jwettaq ir-reat ta' ħasil ta' flus (ara t-tifsira ta' *money laundering* fl-**artikolu 2 tal-Kap. 373 tal-Liġijiet ta' Malta**¹), huwa kellu kull dritt li jtemm ir-relazzjoni kummerċjali li kellu magħha (dan id-dritt illum huwa rifless fil-liġi viz. fir-**regolament 11(10) tal-Leġislazzjoni Sussidjarja 373.01**). Tassew, ladarba l-kumpannija hawn fuq imsemmija kienet qiegħda tonqos serjament fid-dmir tagħha li twettaq id-diliġenza dovuta meħtieġa, il-bank konvenut kien fid-dmir li:
- (i) ma jwettaq l-ebda operazzjoni li tinvolvi l-kont bankarju tagħha; (ii) itemm ir-relazzjoni kummerċjali minn magħha; u (iii) jiżvela dik l-informazzjoni lill-Korp għall-Analisi ta' Informazzjoni Finanzjarja (ara x-xieħda ta' Alfred Żammit f'pajni 328 sa 337 tal-atti tal-kawża, dak li tgħid il-liġi llum il-ġurnata fir-**regolamenti 8(5) u 15(3) tal-Leġislazzjoni Sussidjarja 373.01** u s-sentenza fl-ismijiet *Squirrel Ltd v. National Westminster Bank plc and HM Customs and Excise*, miġjuba aktar 'il fuq);
48. Meqjus dan kollu, il-qorti qiegħda tasal għall-fehma li l-bank konvenut kellu raġuni tajba biex itemm ir-relazzjoni tiegħu ma' African Eagle Import Export Limited, f'dak li għandu x'jaqsam mal-kont li kien qiegħed jiġi mħaddem minnha għall-għanijiet tan-negozju ta' *money remittance*. Il-prudenza meħtieġa minn istituzzjoni finanzjarja importanti fil-pajjiż, bħalma huwa l-bank konvenut, hekk kienet titlob. Sewwasew, l-imsemmija kumpannija ma setgħetx tippretendi li l-bank konvenut jibqa' jerfa' r-riskju kollu li hija kienet qiegħda toħloq permezz tan-negozju tagħha, bi ħsara kbira għalih, u għalhekk il-bank għamel sew li ħa azzjoni. Kif jgħid il-Malti, «*Ħajt imzaqqaq għaddi bgħid minnu*»;
49. Hekk ukoll, l-attur *nomine* ma jistax jippretendi li l-interess tiegħu li jagħmel qligħ min-negozju tiegħu għandu jirbaħ fuq l-interessi tal-kotra li r-reat ta' ħasil ta' flus jiġi mxekkel

---

¹ "*money laundering*" tfisser: (i) il-konversjoni jew trasferiment ta' proprjetà meta wieħed ikun jaf jew jissuspetta li dik il-proprjetà tkun direttament jew indirettament inkisbet minn, jew mir-rikavat ta', attività kriminali jew minn att jew atti ta' parteċipazzjoni f'attività kriminali, għall-iskop ta' jew skopijiet ta' ħabi jew wiri ħaġa b'oħra tal-oriġini tal-proprjetà jew ta' għoti ta' għajnuna lil xi persuna jew persuni involuti jew konċernati f'attività kriminali; ... (iv) ir-ritenzjoni mingħajr skuża raġonevoli ta' proprjetà meta wieħed ikun jaf jew jissuspetta li l-istess proprjetà tkun inkisbet jew oriġinat direttament jew indirettament minn attività kriminali jew minn att jew atti ta' parteċipazzjoni f'attività kriminali.

u li l-vittmi ta' reati jiġu mħarsa (ara f'dan is-sens is-sentenza fl-ismijiet ***N v. The Royal Bank of Scotland plc***, miġjuba aktar 'il fuq);

50. Terġa' u tgħid, il-fatt li wara li ttieħdet id-deċiżjoni mill-bank konvenut, African Eagle Import Export Limited baqgħet ma sabet l-ebda bank ieħor li kien lest li jifflilha kont biex hija tkompli bin-negozju tagħha ta' *money remittance*, ikompli jikkonvinċi lill-qorti li d-deċiżjoni tal-bank kienet waħda xierqa (ara x-xiehda ta' Mohammed Hanif f'paġni 145 sa 160 u 381 sa 398 tal-atti tal-kawża). Huwa ferm ċar li l-ebda wieħed mill-banek l-oħra f'Malta ma ried jgħorr ir-riskju li kien iġib miegħu dan in-negozju;
51. Fuq kollox, il-qorti jidhrilha li d-deċiżjoni tal-bank konvenut kienet ukoll waħda proporzjonata għaliex huwa ma qabadx u għalaq il-kontijiet bankarji kollha li kien hemm miżmuma miegħu f'isem African Eagle Import Export Limited, iżda għalaq biss il-kont bankarju li kien jilqa' fih flejjes li ġejjin min-negozju ta' *money remittance* (ara l-ittra elettronika mibgħuta lil Mohammed Hanif minn Kurt Grixti fit-30 ta' Marzu, 2015 f'paġna 91 tal-atti tal-kawża, l-affidavit ta' Silvio Chetcuti f'paġni 125 u 126 tal-atti tal-kawża u l-affidavit ta' Charles Grech Soler f'paġni 728 sa 732 tal-atti tal-kawża);
52. Il-qorti tqis ukoll li lanqas huwa siewi l-ilment tal-attur *nomine* li l-bank konvenut naqas fil-konfront tiegħu meta huwa għalaq l-imsemmi kont bankarju mingħajr ma tah ebda raġuni. Dan għaliex, ladarba l-kont bankarju ngħalaq minħabba sospett ta' ħasil ta' flus, il-bank kien prekluz mil-liġi li jikxef xi tagħrif li seta' jkun ta' xkiel għal investigazzjoni li setgħet tinbeda jew setgħet kienet għaddejja dwar il-kumpannija African Eagle Import Export Limited (din il-projbizzjoni llum hija riflessa fl-**artikoli 4(2), 4B(2) u 30Ċ(2) tal-Kap. 373 tal-Liġijiet ta' Malta** u fir-regolament **16(1) tal-Leġislazzjoni Sussidjarja 373.01**). Tassew, li kieku l-bank konvenut ta r-raġunijiet wara d-deċiżjoni tiegħu lill-attur *nomine* huwa kien jispiċċa jkun qiegħed iwettaq reat (ara wkoll f'dan is-sens is-sentenza fl-ismijiet ***Squirrel Ltd v. National Westminster Bank plc and HM Customs and Excise***, miġjuba aktar 'il fuq);

53. Wara kollox, bil-provi li ngabu f'din il-kawża, illum il-ġurnata l-attur *nomine* huwa konxju ta' x'kienet ir-raġuni wara d-deċiżjoni tal-bank konvenut li jagħlaq l-imsemmi kont bankarju;
54. Għalhekk, fid-dawl ta' dan kollu, il-qorti ma ssibx li l-bank konvenut naqas fil-konfront tal-attur *nomine* meta huwa ddeċieda li jagħlaq il-kont bankarju li kienet tuża' l-kumpannija African Eagle Import Export Limited għall-għanijiet ta' negozju tagħha ta' *money remittance*. B'konsegwenza t'hekk it-talbiet kollha tal-attur *nomine*, inkluż dawk fejn huwa qiegħed jitleb il-hlas ta' danni mingħand il-bank konvenut, qegħdin jiġu miċħuda.

Deċiżjoni

Għaldaqstant, għar-raġunijiet fuq imsemmija din il-qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi din il-kawża billi tiċhad it-talbiet kollha tal-attur *nomine*.

Fl-aħħar nett, minħabba li din il-kawża kienet tolqot prinċipju ta' liġi mhux tas-soltu, din il-qorti qiegħda **tordna**, bit-tħaddim tal-**artikolu 223(3) tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta**, li kull parti f'din il-kawża għandha tbatl l-ispejjeż tagħha.

Christian Falzon Scerri
Imħallef

Mary Josephine Musu
Deputat Registratur